

הזנחה של התעשייה המסורתית בישראל עלולה לפגוע במשק ובתעשיות ההייטק

מאת אבישג אשר פורסם: 7.6.2018

מחקר של הטכניון מוצא כי הזנחה של התעשייה המסורתית בישראל עלול לפגוע במשק הישראלי בכללו, וגם בתעשיות ההייטק. בראיון לעיתון **דמרקר** אומר **ד"ר גלעד פורטונה**, עמית מחקר ב**מוסד שמואל נאמן בטכניון**: "אם לא נשקיע בעובדים בתעשיות הקלאסיות, אלא רק בהייטק, 95% מהמשק יישאר מאחור, עם כל הסיכונים הנובעים מכך".

לפי המחקר התעשיות הביטחוניות והתעשיות המתקדמות זקוקות לקבלני המשנה ולעובדי תעשייה יצרנית מסורתית, כדי לפתח ולייצר את מערכות הנשק המתקדמות בעולם. המונח תעשייה מסורתית מתייחס בין השאר לענפים המתכת והפלסטיק, שעוברות תנופת חדשנות ומעבר לייצור מתקדם. ברור לכל שהתעשייה המסורתית זקוקה לשדרוג טכנולוגי ולהכנסת ההייטק לקווי הייצור שלה כדי לשרוד, אולם המשמעות הן מעבר לתעשייה היצרנית בלבד: אם התעשייה המסורתית לא תשרוד, גם תעשיית ההייטק היצרנית תיקלע לבעיה כי לא יהיו לה ספקים מקוציים של תבניות, חלקים ורכיבים.

מוסיף **פורטונה**: "תעשיית ההייטק, המשלבת ייצור ופיתוח, חייבת את כל היכולות שמביאה איתה התעשייה המסורתית בתכנון וביצוע, חוזק וגמישות חומרים, פלסטיקה, מזון ומתכת. כל הפתרונות

שהתעשייה עתירת הידע יודעת להציע משלבים את אלה בתוכם. תעשייה יצרנית יעילה היא אמצעי להחזיק חברות הזנק ולעודד אותן לפתח מוצר לפני שיימכרו בשלב הרעיון למוצר".

לדבריו, בהיעדר תעשייה מסורתית, ההייטק הישראלי יהיה תלוי בחברות בינלאומיות לצורך קבלנות משנה. אלה יספקו מוצרים בסיסיים שישולבו במוצר המוגמר המתקדם. אלא שהתלות של תעשיית ההייטק באקוסיסטם זר בכל הקשור לפיתוח מוצרים חדשניים עלול לפגוע בה בעתיד. שילוב היכולות של התעשייה עתירת הידע הישראלית עם התעשייה המסורתית-ייצורית הוא זה שייצור את האקוסיסטם המשלב את שתיהן לתעשייה ישראלית תחרותית וגלובלית.

בראיון אומר **פורטונה**: "כולנו כבר יודעים שאם תיכנס תרבות הייטק לתעשייה המסורתית יהיה שינוי דרסטי לכיוון חיובי. לדוגמה, בתעשיית המים פועלים אנשים שצמחו בהייטק, ופיתחו בעזרת החדשנות חברות מים מרשימות. השילוב בין ההייטק לתעשייה הקלאסית והפיכתן למערכת אחת, הוא אחד הפתרונות שעל המדינה לתמוך בהם ולקדם אותם באופן נרחב, לא רק כדי לשמר ולקדם את התעשייה המסורתית, אלא גם כדי לשמר את תעשיית ייצור ההייטק. תעשיית ההייטק חייבת משק יציב, המשלב את המועסקים בתעשייה המסורתית כדי שתוכל לשלב את יכולותיה הייצוריות, וככל שתעשייה זו תשתדרג הגבולות יטשטשו ויהיו לנו תעסוקה ומשק בריאים יותר".

הנתונים מעלים כי תעשיית ההייטק המקומית אמנם עשתה קפיצת מדרגה טכנולוגית, אך בכל הקשור לחלקה בתוצר ובמספר המועסקים בתעשייה, לא נרשם זינוק דרמטי בעשור האחרון. על פי נתוני **התאחדות התעשיינים**, בשנים 2006-2017, חלקו של ההייטק בתוצר התעשייתי עלה מעט, מ-36% ל-39% ואילו חלקה של התעשייה המסורתית ירד ל-21% מהתוצר התעשייתי. גם שיעור המועסקים נותר כמעט ללא שינוי: חלקם של המועסקים בהייטק מכלל התעשייה נותר 26% בעשור האחרון, וחלקה של התעשייה המסורתית ירד ב-3%, ל-32% מכלל המועסקים.

על פי נתוני **הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה**, מספר המועסקים בתעשיות הטכנולוגיות ב-2014 היה 357 אלף, מהם 283 אלף הועסקו בהייטק, מתוכם 112 אלף הועסקו בייצור ההייטק ו-171 אלף הועסקו בשירותים בענף.